

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

§. 10. Iræ effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49161)

dictam, immerito, vel maiorem, quàm meruisset, vel propria authoritate, vel contra juris ordinem, vel præcipuè, non amore iustitiæ, sed vt proximo malè sit, ex odio & malevolentia, parare. Hæc sunt, quæ iram efficiunt inordinatam, & frænnum exigunt. *Esto, sit natura irasci,* ait S. Ambrosius, *aut plerumque causa; hominis est tamen temperare iracundiam, non leonino raptari furore, non assuescere clamori, non serere, nec acerbare familiare iurgium; nec in fermento iacere, & stomachari.*

Aiebat porrò Democritus, *iram, quemadmodum canes, cacas criminationes parere.* Quod verum est; satis non est. Nascuntur enim ex illa plures filix, omnes vtique, vt S. Gregorius monuit, detestandæ: *rixa, tumor mentis, contumelia, clamor, indignatio, blasphemia.* Iratus siquidem, vt scloppus, igne admoto, illico in sonum erumpit, & in rixas, & in clamores, & in indignationes, & in ipsū Deum blasphemandum. Quin & mente intumescit, quia lædi, putat esse contemni. Hæc sunt filix iræ. Nec sufficiunt istæ. Quippe ira intus in animo, tanquam Æthnæa quædam excitat incendia; quæ prorumpunt in omnia animi vitia, & corporis membra; in flammam oculorum, in ruborem vultus; in

S 5

linguæ

S. Ambr.
ep. lib. 10.
ep. 82.

X.

IRAE EFFECTVS.
Maxim.
serm. de
Ira.
S. Greg.
l. 31. Mor.
c. 31. seqq.

linguæ titubationem & præcipitantiam; in celeritatem pedum, in pruritus manuum, in pugnos & pugnas, in cædes, homicidia, parricidia, prodiciones; denique multi, vindictæ causa, Orco se atq; Diris deuouerunt.

S. Chryf.
hom. 29.
ad pop.
Antioch.

*Nihil iracundo homine insuauius, ait S. Chry-
sostomus, nihil grauius, nihil infestius, turpius
nihil, fera potius, quam iracundo homini coha-
bitandum est.* Fit quippe & iracundus quo-

S. Dama-
scen. l. 2.
c. 26. de
fide or-
thod.
Psal. 30.
10.

dammmodo bestia, & fera feroxque bestia. Dum enim ex illata iniuria, vel iniuriæ opi-
nionem, appetitus, ad vindictam repellendam,
cum impetu, incitatur, accenditur, per eam
vehementiam, sanguis & spiritus, circa cor,
accedente etiam fellis euaporatione. Hinc
cor palpitat, tremit corpus, titubat lingua,
ignescit facies, obscurantur oculi, vt noti
non rectè noscantur. Nec de corpore dunta-
xat intelligendum est illud: *conturbatus est a
furore oculus meus*: sed multò magis etiam

S. Greg.
l. 5. Mor.
c. 31.

de mente; ira enim rationem, sicut somnus,
aut ebrietas impedit, ligat, turbat. Hinc, ira-
ti lippiunt; hinc, vt defioculi, caligant;
hinc cæcantur. Hinc, ratione euerfa, in insa-
ni modum Aiacis armati & hominibus, &
pecoribus infesti loris cædunt, & tota lani-
ant armenta; & dum porcos verberant, pu-
tant,

tant, ſe in Græcos incidiffe. Hinc in ipſos filios, vt Athamas aut Agaue, tanquam in hoſtes, irruunt. Hinc in furorem rapti

*Eumenidum veluti demens videt agmina
Pentheus,*

Et ſolem geminum & duplices ſe oſtendere Thebas.

Virgil.
lib. 4.
Æneid.

Hinc ſi vel digitulo tangantur, belluæ in morem, ſæuiunt, & in omne crimen ruunt. Denique *ianna vitiorum omnium iracundia eſt,* ait S. Hieronymus, *qua clauſa, virtutibus intrinſecus dabitur quies: aperta verò ad omne facinus armabitur manus.* Cuius rei breue, ſed luculentum exemplum apponâ, è quo perſpicuum eſt, quàm & ira hominem turbet, & nihil decernendum ſit de vindictâ, niſi cum ira derferbuerit, iuxta illud D. Gregorij: *Quoties ira animum innadit, mentem edoma, vince teipſum. Differ tempus furoris, & cùm tranquilla mens fuerit, quod placet vindica. Ira enim in vindictâ malorum ſequi debet rationem animi, non præire, vt quaſi ancilla iuſtitie poſt tergum veniat, & non læcina ante faciem prorumpat.* Exemplum eſt iſtud.

S. Hieron.
in
Prou. l. 3.
c. 29.

S. Greg.
lib 8. reg.
cap. 5.

Simon Goulart, in hiſtorijs noſtri temporis, & Liber primus *conformitatum admirandorum antiquorum cùm huiusce temporis,* referunt,

XI.
TRAGICA
IRASCEN-
TIS HI-
STORIA